

Рецензії

О. І. Амоша

Перспективи розвитку великих міст України в контексті сучасних викликів метрополізаційних процесів

Розвиток сучасної економіки як у глобальному, так і у європейському масштабах, супроводжується багатовекторними трансформаціями в організації просторового розвитку та компонування процесу створення доданої вартості. Тотальна глобалізація, інформатизація й віртуалізація як основні тренди економічного розвитку на рубежі цивілізаційного поступу від індустріального до постіндустріального розвитку спричинили значне ущільнення комунікативно-виробничих зв'язків і потоків у просторі великих міст. Причому таке ущільнення відбувається як у контексті глобального, національного, так і регіонального рівнів просторової організації суспільства, що, своєю чергою, є результируючим наслідком формування мережі метрополійних міст як консолідуючих центрів економічного розвитку та трансляції суспільного досвіду на прилеглі території.

Враховуючи роль і місце метрополійних міст у системі просторово-функціональних зв'язків, дослідження потенційних можливостей і загроз їх розвитку є необхідною передумовою побудови ефективних механізмів просторової організації територій і регіонів держави. У цьому контексті слід наголосити, що вихід у світ у 2016 р. фундаментальної наукової праці – монографії «Метрополійні функції великих міст України: по-

тенціал розвитку та перспективи реалізації»¹ став справжнім науковим проривом у царині регіоналістики та просторології. Розкрита у науковому виданні проблематика є не лише актуальною та своєчасною з огляду на проведення адміністративно-територіальної реформи та децентралізації влади в Україні, але й певним чином задає новий тон і формує підґрунтя для розробки авангардної візії просторового розвитку регіонів на основі використання потенціалу регіональних метрополій.

Зміст монографії охоплює широке коло проблемних аспектів дослідження процесів метрополізації, виокремлення критеріїв і методів оцінювання метрополізаційних процесів. Червоною ниткою у монографії проходить аналіз стану та перспектив розвитку метрополійних функцій обласних центрів у розрізі організаційно-управлінської, економічної, інноваційно-креативної, культурної, туристично-репрезентативної, науково-освітньої, транспортно-логістичної, соціально-демографічної складових. Просторовий аналіз реалізації метрополійних функцій великих міст через призму їх впливу на соціально-економічний розвиток прилеглих територій, а також детальне опрацювання європейського досвіду організаційно-інституційного забезпечення та стратегічного управ-

¹ Метрополійні функції великих міст України: потенціал розвитку та перспективи реалізації : монографія / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долінського НАН України» ; наук. ред. М. І. Мельник. – Львів, 2016. – 552 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). ISBN 978-966-02-7837-0.

ління розвитком метрополійних територій дали можливість авторам монографії представити широкому колу читачів конкретні інструменти просторового розвитку та формування стратегічних пріоритетів регіональної політики.

Не можна не погодитись з авторами, що сучасні метрополізаційні процеси вимагають напрацювання єдиної політики врегулювання, оскільки за своєю суттю вони виходять за межі єдиного муніципалітету, а отже вимагають співпраці усіх локалітетів у межах метрополійних утворень різного ієрархічного рівня. Тому особливої ваги набувають рекомендаційні параграфи монографії, що обґрунтовують сучасні імперативи просторової організації метрополійних субрегіонів, шляхи подолання конфліктогенності міського простору в умовах метрополізації, а також концептуальні засади формування збалансованої просторової політики розвитку регіональних метрополій.

У монографії аргументовано висвітлено засади, принципи та стратегічні цілі збалансованої просторової політики розвитку міст з метрополійними функціями, що скеровані на досягнення просторово-економічної зв'язності та інтегрованості метрополійного простору держави, забезпечення найбільш ефективної, з точки зору капіталізації країни, інтеграції метрополійних

міст у глобальний простір фінансово-економічних, управлінських, соціокультурних потоків, а також на інтенсифікацію соціально-економічного розвитку периферійних щодо метрополійного міста територій за рахунок поширення генерованих містам-метрополіями відцентрових соціально-економічних потоків і формування новітніх інноваційних ядер економічного зростання. Відкриття наукової дискусії на перетині процесів метрополізації, глобалізації, просторового розвитку та представлення у монографії якісно нового науково-практичного горизонту регіоналістики є, безумовно, стратегічно важливими та своєчасними як для розвитку економічної науки, так і для побудови новітньої України.

Зважаючи на високий ступінь обґрунтованості, послідовності та логічності висновків і пропозицій, вважаю, що монографія «Метрополійні функції великих міст України: потенціал розвитку та перспективи реалізації» займе гідне місце серед наукових фахових видань у галузі економічних наук і стане настільною книгою науковців, економістів, стратегів і практиків національного державотворення, а також усіх тих, хто вболіває та невтомно працює над піднесенням України до плеяди успішних і заможних держав європейського та світового співтовариства.

Амоша Олександр Іванович – доктор економічних наук, професор, академік Національної академії наук України, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, директор Інституту економіки промисловості НАН України (e-mail: admin@econindustry.org).

Amosha Oleksandr Ivanovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, Honored Scientist of Ukraine, laureate of the State Prize of Ukraine in Science and Technology, Director of the Institute of Industrial Economics of the NAS of Ukraine.

Надійшло 24.02.2017 р.